

Vyjádření prezidenta republiky při otevření Památníku holokaustu Romů a Sintů v Čechách

23.4.2024 - Petr Pavel | Správa Pražského hradu

Vážená paní ředitelko, vážení ústavní činitelé, vážení hosté, dámy a pánové,

uplynulo téměř třicet let od doby, kdy můj předchůdce Václav Havel odhalil jen pár kroků od tohoto místa skromný pomník Romům na místě tehdy pouze předpokládaných hrobů obětí zdejšího tábora. Dnes na tuto událost navazujeme a je mi ctí být u otevření Památníku holokaustu Romů a Sintů v Čechách. Splácíme tím desetiletí trvající společenský dluh vůči obětem romského holokaustu, ale i vůči všem přeživším. Stojíme na místě, kde byly vězněny i celé rodiny včetně malých dětí a starých lidí. V letech 1942 až 1943 táborem prošlo téměř tisíc tři sta osob. V důsledku především hrůzných životních podmínek, ale také tvrdé práce a špatné péče zemřelo více než tři sta z nich a další stovky byly transportovány do vyhlazovacích táborů. A nebyl to jen tábor v Letech. Další Romové zemřeli v hodonínském táboře nebo v dalších koncentračních a vyhlazovacích táborech. V celé Evropě se odhaduje kolem tří set až pěti set tisíc obětí z řad Romů a Sintů v důsledku nacistického teroru. Domů ze zajetí se mělo vrátit pouze na šest set původních českých Romů.

Existence romských obětí nacistického režimu byla českou společností dlouho opomíjena, a to i v důsledku přístupu bývalého komunistického režimu. Ten zde místo vybudování důstojného pietního místa postavil velkokapacitní vepřín, a tím dal jasně najevo svůj postoj k lidským tragédiím, ke kterým tu došlo. Tehdejší režim otázku romského holokaustu v podstatě ignoroval. Po listopadu 1989 však trvalo dalších téměř třicet let, než vláda v roce 2018 rozhodla o vykoupení vepřína a vybudování dnes otevíraného památníku jako důstojného místa připomínající oběti romského holokaustu.

I dnes je nutné si tato tragická období našich dějin připomínat a brát si z nich poučení. Jsou varováním, kam až dokáže lidstvo zajít a čeho jsme mi lidé vůči sobě navzájem schopni. Bohužel i dnes ve světě probíhá řada ozbrojených konfliktů živených etnickými důvody.

Dnes zde otevíráme památník, který není jen dalším pietním místem. Má ambici veřejnosti podrobně připomínat chmurnou historii zdejších táborů a utrpení konkrétních lidí, které přinesl holokaust Romů a Sintů v Čechách. Toto místo nám bude připomínat, jaké činy proti lidskosti se zde staly. Současně bude mementem pro další generace, abychom podobné hrůzy už nikdy nepřipustili. Bude nám připomínat, že je třeba chránit základní lidské hodnoty vždy a pro všechny bez výjimek.

Děkuji vám.

<https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/verejna-vystoupeni-a-rozhovory/vyjadreni-prezidenta-republiky-pri-otevreni-pamatniku-holokaustu-romu-a-sintu-v-cechach-17815>